

Metodický list č. 9

Daňová exekuce dle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

Obsah

Obsah.....	1
1. Základní pojmy	3
2. Vymáhání nedoplatků a daňová exekuce	3
3. Daňová exekuce postižením majetkových práv	9
3.1 Daňová exekuce srážkami ze mzdy	10
3.2 Daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb.....	12
3.3 Daňová exekuce příkázáním jiné peněžní pohledávky	12
3.4 Daňová exekuce postižením jiných majetkových práv	13
4. Daňová exekuce prodejem movitých a nemovitých věcí.....	14
4.1 Dražba	14
4.2 Daňová exekuce prodejem movitých věcí	15
4.3 Daňová exekuce prodejem nemovitostí	15
4.4 Rozvrhové řízení	15
5. Vzory	16

a) Vzor – rozhodnutí o vyloučení majetku z daňové exekuce	17
b) Vzor – výzva k prohlášení o majetku	18
c) Vzor - rozhodnutí o odložení exekuce	20
d) Vzor – rozhodnutí o pokračování v daňové exekuci	22
e) Vzor – rozhodnutí o zastavení daňové exekuce	24
f) Vzor – vyrozumění o nabytí právní moci exekučního příkazu	26
Příloha č. 1: Možnost postižení dávek výkonem rozhodnutí (exekucí)	27

1. Základní pojmy

Definice základních pojmů vycházejí ze zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále většinou daňový řád):

- Správce poplatku = orgán veřejné moci, kterému byla v určitém rozsahu svěřena působnost v oblasti správy poplatků (daní). Správcem místních poplatků je územně samosprávný celek, který zavedl poplatek obecně závaznou vyhláškou.
- Poplatkový subjekt = poplatník a plátce poplatku.
- Nedoplatek = je část daně nebo zálohy na daň, která nebyla uhrazena v den její splatnosti.
- Dlužník = daňový subjekt, který neuhradil nedoplatek.
- Poddlužník = osoba, vůči které má „daňový“ dlužník pohledávku.
- Daňový exekutor = úřední osoba pověřená výkonem daňové exekuce.
- Exekuční příkaz = rozhodnutí, kterým se nařizuje daný způsob daňové exekuce
- Prohlášení o majetku = instrument umožňující správci daně získat přehled o majetkových poměrech dlužníka.
- Exekuční náklady = náklady za nařízení, výkon prodeje a hotové výdaje
- Dražba = způsob prodeje movitých a nemovitých věcí.

2. Vymáhání nedoplatků a daňová exekuce

Daňový řád obsahuje nově rozšířenou úpravu daňové exekuce a vymáhání nedoplatků, úpravu vymáhání poplatků (daní) naleznete v části třetí, hlavě páté a dílu pátém daňového řádu. K vymožení nedoplatku může správce daně dle ustanovení § 175 daňového řádu využít:

- daňovou exekuci;
- zabezpečení prostřednictvím soudu či soudního exekutora;
- uplatnit nedoplatek v insolvenčním řízení;
- přihlásit nedoplatek do veřejné dražby.

Správce poplatku musí (viz. ustanovení § 175 odst. 2 daňového řádu) zvolit způsob vymáhání nedoplatku tak, aby **výše nákladů** spojená s vymáháním, které bude muset daňový subjekt uhradit, **nebyla ve zjevném nepoměru** k výši nedoplatku.

Předpokladem pro vymáhání je existence exekučního titulu. Exekučním titulem dle ustanovení § 176 daňového řádu je:

- výkaz nedoplatků sestavený z údajů evidence poplatků
- **vykonatelné rozhodnutí** (PV), jímž je stanovena peněžitá povinnost
- vykonatelný zajišťovací příkaz.

Pro správu místních poplatků bude nejvíce použitelným způsobem vymáhání daňová exekuce. Pro daňovou exekuci se subsidiárně použije zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále pouze „občanský soudní řád“), ale pravomoci správce poplatku upravuje výlučně daňový řád. Zahájení daňové exekuce má za následek přerušení běhu prekluzivní lhůty pro placení daně (viz. ustanovení § 160 odst. 3 daňového řádu).

Exekuční řízení je pak zahájeno nařízením daňové exekuce exekučním příkazem, který je procesním rozhodnutím a musí obsahovat náležitosti dle ustanovení § 102 daňového řádu (náležitosti rozhodnutí). Výrok exekučního příkazu musí obsahovat mimo jiné dle ustanovení § 178 odst. 2 daňového řádu:

- způsob provedení exekuce
- výši nedoplatku, pro který je exekuce nařizována
- výši exekučních náklad (2% z částky, minimálně 500,-- Kč, maximálně 500.000,-- Kč)
- odkaz na exekuční titul.

Exekuční příkaz se doručuje dlužníkovi a dalším příjemcům tohoto rozhodnutí. Lhůta na odvolání 15 dnů ode dne doručení (změna oproti z.č. 337/1992 Sb.). Den doručení se do běhu lhůty nezapočítává.

Daňovou exekuci lze provést pouze těmito způsoby (§ 178 odst. 5 daňového řádu):

- a) srážky ze mzdy (lze i na opakované sociální dávky – ne na jednorázové) – § 187 - § 189 daňového řádu;
- b) prikázáním pohledávky z účtu poskytovatele platebních služeb – § 190 daňového řádu;
- c) prikázáním jiné peněžité pohledávky - §191 daňového řádu;
- d) postižením jiných majetkových práv – § 192 daňového řádu;
- e) prodejem movitých věcí - § 203 - § 217 daňového řádu;
- f) prodejem nemovitosti - § 218 - § 227 daňového řádu.

Exekuční řízení je tedy zahájeno vydáním exekučního příkazu (EP), ale tento **je třeba doručit** dlužníkovi (v určitých případech i manželovi dlužníka) a dalším příjemcům:

- EP na srážky ze mzdy se doručuje dlužníkovi, plátcí (plátcům) mzdy, popřípadě novému plátcí mzdy;
- EP na příkázání pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb se doručuje dlužníkovi a poskytovateli platebních služeb;
- EP na příkázání jiné peněžité pohledávky se doručuje dlužníkovi a povinnému z pohledávky, popř. manželovi;
- EP na postižení jiných majetkových práv se doručuje dlužníkovi, poddlužníkovi, popř. manželovi;
- EP na prodej movitých věcí se doručuje dlužníkovi, spoluvlastníkovi, manželovi, osobě oprávněné k evidenci investičních nástrojů a v určitých případech poddlužníkovi;
- EP na prodej nemovitostí se doručuje dlužníkovi, spoluvlastníkovi, katastrálnímu úřadu, popř. manželovi.

Nově je v daňovém řádu upraveno **vyloučení majetku z daňové exekuce** – ustanovení § 179 daňového řádu. Jedná se o speciální úpravu vůči § 267 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále pouze OSŘ). Návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce mohou podat:

- osoby, kterým svědčí právo k majetku nepřipouštějící provedení exekuce (především vlastnické právo);
- osoby, kterým je EP ukládána povinnost ohledně takového majetku (např. dlužník, poddlužník, manžel).

Správce poplatku může vyloučit majetek z daňové exekuce také z moci úřední. Z podaného návrhu musí být zřejmé, kdo jej činí, čeho se týká a co navrhuje (viz. ustanovení § 70 odst.3 daňového řádu). Důkazní břemeno v tomto případě nese navrhovatel. Návrh lze podat do 15 dnů ode dne doručení EP. Osoby, které nejsou příjemci EP, mohou podat návrh do 15 dnů ode dne, kdy se dozvěděly, že na majetek byla nařízena daňová exekuce, nejdéle do zahájení dražebního jednání (případně do dne, kdy byla daňová exekuce provedena).

Správce poplatku rozhodne o vyloučení majetku do 30 dnů od podání tohoto návrhu. Běh této lhůty se staví v případě, že má podání vady a správce poplatku vyzývá osobu k jejich odstranění. Rozhodnutí o vyloučení majetku z daňové exekuce bude mít náležitosti rozhodnutí dle ustanovení § 102 daňového řádu a bude obsahovat odůvodnění. Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat do 15 dnů ode dne jeho doručení a odvolání nemá odkladný účinek. Rozhodnutí se doručuje dlužníkovi a dalším osobám, které podali návrh na vyloučení majetku. Majetek, který je předmětem řízení o vyloučení, nelze v průběhu řízení prodat. Dle ustanovení § 181 odst. 1 je možné po dobu řízení daňovou exekuci odložit. V případě kladného posouzení návrhu a vyloučení majetku z daňové exekuce je nutno částečně nebo zcela daňovou exekuci zastavit. Majetek, který se nemůže stát předmětem exekuce je vymezen v ustanoveních § 317 - § 319 OSŘ (např. peněžité dávky sociální péče, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na bydlení atd.).

V případě, že nebyl nebo nemohl být vymáhaný nedoplatek uhrazen daňovou exekucí příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb, má správce poplatku možnost vyzvat dlužníka podat **prohlášení o majetku** (viz. ustanovení § 180 daňového řádu). Tato výzva má charakter rozhodnutí a musí obsahovat náležitosti dané ustanovením § 102 a odůvodnění. Lhůta pro podání prohlášení o majetku nesmí být kratší 15 dnů. Proti výzvě se nelze samostatně odvolat, ale lze uplatnit námitku. Ustanovení § 180 daňového řádu upravují také možnost, kdy lze dlužníka pouze vyzvat ke sdělení změn, pokud v posledních 6 měsících prohlášení u správce daně učinil. Zároveň v odst. 5 jsou vyjmenovány situace, kdy dlužník není povinen prohlášení o majetku podat.

V prohlášení musí dlužník uvést pravdivé a úplné údaje a nesmí vynechat majetek spadající do společného jmění manželů. Prohlášení lze podat:

- ústně do protokolu;
- prostřednictvím datové zprávy, která je opatřena uznávaným elektronickým podpisem;
- prostřednictvím datové zprávy, která je odeslána prostřednictvím datové schránky;
- písemně s podpisem dlužníka, který je úředně ověřen.

V prohlášení je dlužník povinen uvést:

- a) plátce mzdy, nebo jiného příjmu postižitelného srážkami ze mzdy, a výši těchto svých nároků,

- b) poskytovatele platebních služeb, u nichž má peněžní prostředky na účtech, čísla účtů a výši peněžních prostředků na nich,
- c) osoby, vůči nimž má jiné peněžité pohledávky, důvod, výši a den splatnosti těchto pohledávek,
- d) osoby, vůči nimž má jiná majetková práva nebo nárok na jiné majetkové hodnoty, jejich důvod a hodnotu, popřípadě datum, kdy má být plněno,
- e) movité věci, které vlastní, popřípadě na nichž má spoluvlastnický podíl, s výjimkou věcí, které nepodléhají výkonu rozhodnutí, místo, popřípadě osobu, u které se nacházejí; totéž platí i o vkladních knížkách, vkladních listech a jiných formách vkladů, cenných papírech, listinách, jejichž předložení je třeba k uplatnění vlastnického práva k věci, ceninách, peněžích a dalších platebních prostředcích,
- f) nemovitosti, které vlastní, popřípadě na nichž má spoluvlastnický podíl, a jeho výši,
- g) přesné označení podniku nebo jeho části, které vlastní, a jejich umístění,
- h) další majetek neuvedený pod písmeny a) až g),
- i) právní závady, které vážnou na uvedeném majetku,
- j) výslovné prohlášení o tom, že o svém majetku, včetně majetku patřícího do společného jmění manželů, uvedl úplné a pravdivé údaje.

Pokud prohlášení učinil dlužník v uplynulých 6 měsících, vyzve jej správce poplatku pouze ke změně či doplnění prohlášení. Zákon tak naplňuje zásadu přiměřenosti a hospodárnosti.

Dlužník prohlášení o majetku nemusí podávat pokud:

- je vůči dlužníku zahájeno insolvenční řízení,
- je u dlužníka zavedena nucená správa, nebo
- vymáhaný nedoplatek zanikl.

Právní úkony dlužníka týkající se jeho majetku, s výjimkou úkonů spočívajících v běžné obchodní činnosti, uspokojování základních životních potřeb a správy majetku, včetně jeho běžné údržby, které dlužník učinil poté, co mu byla doručena výzva k podání prohlášení o majetku, jsou neúčinné.

Správce poplatku má dle ustanovení § 181 daňového řádu pravomoc **odložit nebo zastavit daňovou exekuci**. K částečnému nebo úplnému **odložení** daňové exekuce **může** přistoupit na návrh dlužníka nebo z moci úřední především v případech, kdy šetří skutečnosti rozhodné pro

zastavení daňové exekuce, vyloučení předmětu exekuce ze soupisu věcí nebo podmínky pro posečkání úhrady nedoplatku. V rozhodnutí o odložení může správce poplatku stanovit, zda právní účinky exekučních úkonů zůstávají zachovány. Pokud pominou důvody pro odklad a nedojde k zastavení exekuce, rozhodne správce poplatku o pokračování v daňové exekuci.

K částečnému nebo úplnému **zastavení musí** správce poplatku přistoupit na návrh příjemce EP nebo z moci úřední, pokud:

- a) pro její nařízení nebyly splněny zákonné podmínky,
- b) odpadl důvod, pro který byla daňová exekuce nařízena,
- c) povolí posečkání úhrady nedoplatku,
- d) bylo pravomocně rozhodnuto, že postihuje majetek, k němuž náleží právo nepřipouštějící exekuci, nebo věci nepodléhající exekuci,
- e) zaniklo právo vymáhat nedoplatek,
- f) předpokládaný výtěžek nepostačí ani ke krytí exekučních nákladů,
- g) by pokračování v daňové exekuci bylo spojeno s nepoměrnými obtížemi,
- h) dlužník, jehož mzda je exekuvována, nepobírá nejméně po dobu jednoho roku mzdu alespoň v takové výši, aby z ní mohly být srážky prováděny,
- i) bylo nařízeno více daňových exekucí a k úhradě vymáhaného nedoplatku postačí pouze některá z nich, nebo
- j) je tu jiný důvod, pro který nelze v daňové exekuci pokračovat.

Exekuční řízení zastavením řízení formálně končí, materiálně končí až uplynutím lhůty pro placení poplatku.

Rozhodnutí o odložení (pokračování) nebo zastavení řízení musí obsahovat náležitosti dle ustanovení § 102 daňového řádu a odůvodnění a není proti nim připuštěno uplatnit opravné prostředky. Tato rozhodnutí se doručují všem příjemcům EP. Rozhodnutí o částečném zastavení daňové exekuce se doručuje pouze dlužníkovi a poddlužníkovi, kterého se týká.

Exekuční náklady při daňové exekuci je povinen platit dle ustanovení § 182 daňového řádu dlužník (pokud byla daňová exekuce provedena oprávněně). Jedná se o náhrady nákladů za nařízení daňové exekuce, za výkon prodeje a hotových výdajů vzniklých při provádění daňové exekuce. Výši těchto nákladů stanoví správce poplatku exekučním příkazem nebo samostatným rozhodnutím. Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat do 15 dnů od dne jeho

doručení. Výši hotových výdajů stanoví správce poplatku vždy samostatným rozhodnutím s úhradou do 15 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí doručeno dlužníkovi. Výše exekučních nákladů dle § 183 daňového řádu je 2% z částky, minimálně 500,- Kč, maximálně 500 000,- Kč.

Pokud se týká daňová exekuce majetku ve **společném jmění manželů** (SJM), má manžel dlužníka stejné postavení jako dlužník. V případě, že jsou pochybnosti o tom, zda je majetek v SJM, má se za to, že do SJM patří. Manžel je v tomto případě považován za daňového subjekt, nikoliv osobu třetí. Manžel je oprávněn využívat stejných prostředků ochrany jako dlužník.

V případě, že vymožené prostředky překročí výši nedoplatku, vzniká dlužníkovi **vratitelný přeplatek**, který správce poplatku do 15 dnů vrátí (i bez žádosti).

3. Daňová exekuce postižením majetkových práv

Obecná ustanovení k daňové exekuci postižením majetkových práv obsahuje § 186 daňového řádu. Jedná se o druhy daňové exekuce, kdy správce poplatku ukládá EP povinnosti dlužníkovi a poddlužníkovi, který je oprávněn nakládat s majetkovým právem dlužníka.

Správce daně má povinnost bezodkladně vyrozumět o právní moci EP poddlužníka. Toto vyrozumění se doručuje **do vlastních rukou**. Právní moc rozhodnutí nastane dle ustanovení § 103 odst. 2 daňového řádu, tedy ve chvíli, kdy se nelze proti rozhodnutí odvolat. Způsob vyrozumění není určen, konkrétní podobu se tedy zvolí správce poplatku (nebude se však jednat o rozhodnutí). Po tomto vyrozumění je poddlužník povinen začít s plněním povinností stanovených rozhodnutím. Pokud uloženou povinnost poddlužník nesplní, je správce poplatku oprávněn využít tzv. poddlužnickou žalobu. Místně příslušným soudem k podání žaloby bude obecný soud povinného.

Při **změně místní příslušnosti** sdělí dosavadní příslušný správce daně poddlužníkovi změnu místní příslušnosti a oznámí mu současně nové číslo účtu u poskytovatele platebních služeb, kam bude výtěžek nadále poukazován.

3.1 Daňová exekuce srážkami ze mzdy

Provedení daňové exekuce srážkami ze mzdy spočívá ve srážce konkrétní částky ze mzdy dlužníka nebo z jiných příjmů dlužníka. Mzda je pohledávkou dlužníka za plátcem mzdy. Předmětem exekuce je pak nárok na výplatu mzdy a plátce mzdy se dostává do pozice poddlužníka. Za **jiné příjmy** dle ustanovení § 187 odst. 1 lze považovat:

- náhrady mzdy nebo platu;
- nemocenské vyplácené podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění;
- ošetřovné nebo podpora při ošetřování člena rodiny podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění;
- vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění;
- peněžitá pomoc v mateřství podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění;
- důchody, s výjimkou nákladů za pobyt v ústavu sociální péče, které musí příjemce důchodu platit (výkonu nepodléhá částka potřebná na úhradu pobytu a částka rovnající se výši kapesného takového ústavu);
- stipendia;
- podpora v nezaměstnanosti a podpora při rekvalifikaci;
- odstupné;
- peněžitá plnění věrnostní nebo stabilizační povahy poskytnutá v souvislosti se zaměstnáním;
- úrazový příspěvek, úrazové vyrovnání a úrazová renta vyplácené podle zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců.

V rámci daňové exekuce srážkami ze mzdy nelze postihnout mzdu či jiný příjem manžela dlužníka. Manžel nemá ani stejné postavení jako dlužník, protože nárok na mzdu či jiný příjem není majetek patřící do SJM.

Plátce mzdy má od doručení exekučního příkazu povinnost provádět ze mzdy účastníka stanovené srážky a nevypláčet je dlužníkovi. Srážky bude provádět plátce mzdy až do výše částky určené ve EP. Poté je exekuce ukončena.

Na návrh dlužníka může správce poplatku ze závažných důvodů **rozhodnout o snížení výše srážené částky**. Závažné důvody nejsou v zákoně definovány a je tak na uvážení správce

poplatku, zda posoudí důvody v návrhu za závažné. Zdůvodnění by mělo být pak uvedeno i v samotném rozhodnutí (v odůvodnění). Ve chvíli, kdy pominou důvody pro snížení částky, správce poplatku rozhodnutí o snížení zruší. Proti rozhodnutí o návrhu na snížení výše srážené částky a o zrušení rozhodnutí o snížení nelze uplatnit opravné prostředky.

V případě, že dojde po nařízení daňové exekuce ke změně plátce mzdy, správce poplatku zašle vydaný EP novému plátcí mzdy a zároveň vydá rozhodnutí o pokračování ve srážkách ze mzdy. V tomto rozhodnutí specifikuje aktuální nedoplatek a v odůvodnění se vypořádá s nastalou situací. Jedná se o samostatné rozhodnutí. Proti rozhodnutí o pokračování ve srážkách ze mzdy nelze uplatnit opravné prostředky.

V případě, že nařídí správce poplatku srážky **několika plátcům mzdy**, určí jakou část základní částky nemají srážet. Správce poplatku tak rozvrhne nepostižitelnou částku mezi jednotlivé plátce mzdy. Rozdělení závisí na správci poplatku, v odůvodnění EP uvede poměr těchto částek. Pokud příjem dlužníka nedosahuje u některého plátce mzdy ani výši určené části základní částky, je plátce mzdy neprodleně povinen oznámit to správci daně; ten pak znovu rozhodne, jakou část základní částky nemá každý plátce mzdy srážet.

U daňové exekuce srážkami ze mzdy má dlužník povinnost do 8 dnů oznámit správci poplatku:

- vznik nároku na mzdu u jiného plátce mzdy;
- zánik nároku na mzdu u dosavadního plátce mzdy.

Plátce mzdy má pak povinnost do 8 dnů ohlásit správci poplatku, že:

- dlužníku něj nastoupil nově do práce;
- dlužník u něj přestal pracovat;
- dlužník nastoupil do práce u jiného plátce mzdy.

Za porušení těchto povinností je stanovena sankce – pořádková pokuta do výše 50 000,- Kč.

3.2 Daňová exekuce příkazáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb

Základem této formy daňové exekuce je existence pohledávky dlužníka u poskytovatele platebních služeb, který má status poddlužníka. Informace nezbytné pro provedení exekuce může správce poplatku zjistit výzvou dle ustanovení § 57 odst. 3 daňového řádu nebo na základě informací získaných z podaného prohlášení o majetku.

Poskytovateli platebních služeb jsou:

- banky;
- pobočky zahraničních bank;
- spořitelní a úvěrová družstva;
- platební instituce.

Příkazání pohledávky se provede odepsáním peněžních prostředků dlužníka z jeho běžného vkladového anebo jiného účtu vedeného v jakékoliv měně a jejich vyplacením správcí poplatku. Předmětem exekuce je nárok na výplatu peněžních prostředků z účtu (nikoliv samotné peněžní prostředky).

EP se doručí poskytovateli platebních služeb dříve než dlužníkovi. Od okamžiku doručení je poskytovatel platebních služeb povinen po dobu trvání daňové exekuce nevyplácet peněžní prostředky z účtu dlužníka, na které se vztahuje EP. Toto platí i pro peněžní prostředky, které dojdou na účet do 6 měsíců ode dne vyrozumění o právní moci EP. Je-li daňová exekuce nařizována na více účtů, stanoví správce daně v exekučním příkazu pořadí účtů, v jakém je poskytovatel platebních služeb povinen z nich odepsat peněžní prostředky.

3.3 Daňová exekuce příkazáním jiné peněžní pohledávky

Tento druh exekuce upravuje ustanovení § 191 daňového řádu. Existenci jiné peněžité pohledávky zjistí správce poplatku z prohlášení o majetku (viz. § 180 daňového řádu) či z jiné činnosti správce poplatku (např. daňová kontrola). Jedná se o třetí způsob daňové exekuce postižením majetkových práv a lze ji použít pokud nelze využít předcházející dva způsoby. Peněžitá pohledávka je právo dlužníka vůči jeho poddlužníkovi na zaplacení peněžité částky

nebo na jiné nakládání s touto částkou. Postižitelné jsou i pohledávky, které budou dlužníkovi teprve vznikat (např. nájemné).

EP se doručuje nejprve poddlužníkovi a poté až dlužníkovi. U tohoto druhu daňové exekuce může mít manžel dlužníka stejné postavení jako dlužník. O nabytí právní moci EP vyrozumí správce poplatku poddlužníka, který je den následující po vyrozumění povinen vyplatit splatnou pohledávku správci poplatku (nebo vyčkat na splatnost pohledávky). Dlužník ztrácí právo na vyplacení pohledávky. V případě nesplnění povinností poddlužníka, je správce poplatku oprávněn podat tzv. poddlužnickou žalobu.

3.4 Daňová exekuce postižením jiných majetkových práv

Čtvrtý způsob daňové exekuce postižením majetkových práv je upraven v ustanoveních § 192 a § 193 daňového řádu. Jedná se o daňovou exekuci postižením jiných majetkových práv. Za takovéto právo lze považovat např. podíl v obchodní společnosti či členská práva a povinnosti v družstvu. Tento způsob lze použít v případech, kdy:

- existuje právo, které má majetkovou hodnotu a ve svém důsledku je zpeněžitelné,
- není možnost uspokojení správce poplatku ostatními způsoby exekuce,
- právo není spojeno s osobou dlužníka a je převoditelné (nelze postihnout osobnostní práva, autorská práva, právo dědické a právo na výživné a ostatní práva zanikající smrtí dlužníka).

V případě, že se jedná o postižení jiných majetkových práv, jejímž předmětem je právo dlužníka na vydání anebo dodání movitých věcí, použije se ustanovení § 193 daňového řádu. Správce poplatku uplatní postup k přikázání jiné než peněžité pohledávky. Výrok EP bude navíc obsahovat zákaz vydání nebo dodání těchto věcí dlužníkovi a nařízení k jejich vydání či dodání správci poplatku. Současně s vyrozuměním o právní moci EP upřesní správce poplatku způsob, místo a dobu plnění pohledávky (toto vyrozumění nemá formu rozhodnutí).

4. Daňová exekuce prodejem movitých a nemovitých věcí

Daňová exekuce prodejem movitých a nemovitých věcí je v daňovém řádu upravena rozdílně od OSŘ. Instituty daňové exekuce prodejem movitých a nemovitých věcí upravují v daňovém řádu následující ustanovení:

- dražbu (ustanovení § 194 - § 202 daňového řádu),
- prodej movitých věcí (ustanovení § 203 - § 217 daňového řádu),
- prodej nemovitých věcí (ustanovení § 218 – 227 daňového řádu).
- rozvrhové řízení (ustanovení § 228 - § 231 daňového řádu).

4.1 Dražba

Některé postupy upravené v ustanoveních týkajících se dražby se použijí do jisté míry i pro ostatní způsoby daňové exekuce prodejem movitých a nemovitých věcí.

Správce poplatku může dle ustanovení § 194 odst. 1 daňového řádu k provedení daňové exekuce prodejem movitých věcí a nemovitostí nařídit a provést dražbu¹. Dražba nemusí být nařízena vždy. Správce poplatku je v určitých případech oprávněn zpeněžit věci i mimo dražbu (ustanovení § 212 - § 216 daňového řádu). Dražbou přechází vlastnictví k movité nebo nemovité věci. Podstatou dražby je veřejná nabídka licitátora a její akceptace dražiteli. Cílem je pak získat hotovost, která bude použita na úhradu pohledávek dlužníka. Dražbu provádí místně příslušný správce poplatku (lze požádat i jiného správce poplatku).

Dražba je ukončena v případě, že jsou vydraženy všechny předměty dražby, ke kterým se našel vydražitel nebo jakmile dosažený výtěžek dosáhl výše vymáhaných nedoplatků a dalších nároků.

¹ nejedná se však o dražbu dle ustanovení § 175 daňového řádu, kdy správce poplatku přihlásí svůj dluh do veřejné dražby. Může se jednat např. o dražbu soudní, konanou soudním exekutorem atd.

4.2 Daňová exekuce prodejem movitých věcí

Tento druh exekuce může postihnout pouze movité věci, které jsou ve vlastnictví či spoluvlastnictví dlužníka. Tyto movité věci se nejprve sepíší a následně prodají, pokud to jejich povaha nevyklučuje. V tomto případě se podpůrně pro určení, které věci lze prodat, použije ustanovení § 321 a § 322 občanského soudního řádu.

Sepsané věci se následně prodají v dražbě. Mimo dražbu prodá správce daně věci, které se rychle kazí, před právní mocí exekučního příkazu libovolnému zájemci, nejméně však za polovinu zjištěné ceny.

4.3 Daňová exekuce prodejem nemovitostí

Toto exekuci lze využít na nemovitosti, které jsou ve vlastnictví dlužníka a při prodeji spoluvlastnického podílu na nemovitosti (v tomto případě se pak doručuje exekuční příkaz také spoluvlastníkům nemovitosti). Pro zpeněžení nemovitostí se opět využije dražba, která je upravena v ustanoveních § 222 - § 228 daňového řádu.

4.4 Rozvrhové řízení

Jedná se o závěrečné řízení v rámci daňové exekuce, která se provádí prodejem nemovitostí či případně movitých věcí (splňují-li kritéria daná ustanovením § 221 odst. 5 daňového řádu). Jedná se právní úpravu postupného uspokojování jednotlivých pohledávek z výtěžku dražby. Jako první se uspokojí exekuční náklady, poté pohledávky věřitelů zajištěné zadržovacím právem na movitých věcech a následně další pohledávky v pořadí upraveném v ustanovení § 229 odst. 2 daňového řádu.

5. Vzory

- a) Rozhodnutí o vyloučení majetku z daňové exekuce
- b) Výzva k prohlášení o majetku
- c) Rozhodnutí o odložení exekuce
- d) Rozhodnutí o pokračování v daňové exekuci
- e) Rozhodnutí o zastavení daňové exekuce
- f) Vyrozumění o nabytí právní moci exekučního příkazu

a) Vzor – rozhodnutí o vyloučení majetku z daňové exekuce

Obecní (městský) úřad

odbor..... (popř. bez označení odboru)

Č.j.

Vyřizuje:....., č.dveří.....

Telefon:..... linka.....

V dne.....

Adresa příjemce²:

.....

RČ/IČ.....

**ROZHODNUTÍ
o vyloučení majetku z daňové exekuce**

Shora uvedený správce poplatku rozhodl v souladu s ust. § 179 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), z moci úřední/na návrh podaný dne xx. xx. xxxx, takto:

Ze soupisu věcí provedeného dne v rámci daňové exekuce prodejem movitých věcí nařízené exekučním příkazem č.j. ze dne **se vylučují** věci uvedené v tomto soupise pod položkami (doplní se specifikace vyloučených věcí).

Správce poplatku Vás současně vyzývá, abyste si věci vyloučené ze soupisu vyzvedl u správce poplatku ve lhůtě .. dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí/ abyste správci poplatku ve lhůtě dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí sdělil, kde a kdy si věci převeźmete.

Odůvodnění:

.....(doplnit důvody, proč dané věci vylučuje správce poplatku ze soupisu. Doporučuji uvést i do jaké kategorie spadá osoba, která návrh podala – dle ustanovení § 179 odst. 1 daňového řádu)

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat do 15 dnů ode dne jeho doručení (§ 179 odst. 2 daňového řádu).

V dne

otisk
úředního
razítka

.....
podpis pověřeného pracovníka správce místních poplatků
s uvedením jména, příjmení a funkce

² Příjemcem rozhodnutí je dlužník a další osoby, které podaly návrh na vyloučení majetku z daňové exekuce.

b) Vzor – výzva k prohlášení o majetku

Obecní (městský) úřad
odbor..... (popř. bez označení odboru)
Č.j.
Vyřizuje:....., č.dveří.....
Telefon:..... linka.....

V dne.....

Adresa dlužníka:

.....
RČ/IČ.....

**VÝZVA
k prohlášení o majetku**

Podepsaný správce daně Vás dle § 180 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů,

vyzývá,

k podání prohlášení o majetku. V prohlášení o majetku jste povinen uvést úplné a pravdivé údaje o svém majetku, včetně majetku patřícího do společného jmění manželů.

Prohlášení můžete podat ústně do protokolu nebo prostřednictvím datové zprávy, která je opatřena uznaným elektronickým podpisem, nebo která je odeslána prostřednictvím datové schránky, nebo písemně úředně Vaším ověřeným podpisem.

Lhůta pro podání prohlášení o majetku je 15 dnů³ ode dne doručení této výzvy.

Pokud neodevzdáte vyplněný formulář „Přiznání k místnímu poplatku“ ve stanovené lhůtě, je Městský úřad, jako správce místního poplatku, oprávněn stanovit Vám poplatek podle pomůcek (§145 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů).

Odůvodnění:

..... (v odůvodnění by mělo být uvedeno i to, že nelze nedoplatek uhradit daňovou exekucí příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb)

³ Lhůta nesmí být kratší než 15 dnů.

Poučení:

Správce poplatku může tomu, kdo závažně ztěžuje nebo maří správu daní tím, že bez dostatečné omluvy nevyhoví ve stanovené lhůtě výzvě ke splnění procesní povinnosti nepeněžitě povahy, která mu byla správcem poplatku či zákonem stanovena, v souladu s ustanovením § 247 odst. 2 daňového řádu uložit pořádkovou pokutu až do výše 50 000,- Kč. To se týká i povinností spojených s touto výzvou. V případě nesplnění této povinnosti nebo uvedení nepravdivých či zkreslených údajů je správce poplatku zproštěn mlčenlivosti pro účely trestního řízení (§ 180 odst. 1 daňového řádu).

Pokud dlužník učinil poté, co mu byla doručena tato výzva, právní úkony týkající se jeho majetku, s výjimkou úkonů spočívajících v běžné obchodní činnosti, uspokojování základních životních potřeb a správy majetku (včetně běžné údržby), jsou vůči správci poplatku a dalším osobám, které mají proti dlužníkovi pohledávku vymahatelnou na základě exekučního titulu, neúčinné (§180 odst. 6 daňového řádu).

Proti této výzvě se nelze samostatně odvolat (§ 109 odst. 2 daňového řádu).

V dne

*otisk
úředního
razítka*

.....
*podpis pověřeného pracovníka správce místních poplatků
s uvedením jména, příjmení a funkce*

c) Vzor - rozhodnutí o odložení exekuce

Obecní (městský) úřad
odbor..... (popř. bez označení odboru)

Č.j.

Vyřizuje:....., č.dveří.....

Telefon:..... linka.....

V dne.....

Adresa příjemce⁴:

.....

RČ/IČ.....

**ROZHODNUTÍ
o odložení daňové exekuce**

Shora uvedený správce poplatku rozhodl v souladu s ust. § 181 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), z moci úřední/na návrh (příjemce EP nebo další osoby) podaný dne xx. xx. xxxx, takto:

Daňová exekuce - přikázáním pohledávky z účtu, nařízená exekučním příkazem, č.j. xxxxxxxxxx ze dne xx. xx. xxxx

se odkládá zcela/částečně v částce ,- Kč.

Právní účinky již provedených exekučních úkonů zůstávají zachovány (§ 181 odst. 1 daňového řádu). O právních účincích již provedených exekučních úkonů správce daně stanovil následovně

Odůvodnění:

V souladu s ustanovením § 181 odst. 1 zcela/částečně odkládá správce poplatku exekuční řízení, protože(doplnit důvody)

Poučení:

⁴ Rozhodnutí se doručuje všem příjemcům exekučního příkazu.

Úřední osoby a osoby zúčastněné na správě daní jsou vázány povinností mlčenlivosti o tom, co se při správě daní dozvěděly o poměrech jiných osob. To neplatí pro daňový subjekt, pokud jde o informace získané nebo použité při správě jeho daní (§ 52 odst. 1 daňového řádu). Fyzická osoba, která je vázána povinností mlčenlivosti za podmínek stanovených daňovým zákonem, se dopustí přestupku, pokud tuto povinnost poruší. Za přestupek lze uložit pokutu do 500 000 Kč (§ 246 odst. 1 a 2 daňového řádu).

Proti tomuto rozhodnutí nelze uplatnit opravné prostředky (§ 181 odst. 4 daňového řádu).

V dne

*otisk
úředního
razítka*

.....
*podpis pověřeného pracovníka správce místních poplatků
s uvedením jména, příjmení a funkce*

d) Vzor – rozhodnutí o pokračování v daňové exekuci

Obecní (městský) úřad
odbor..... (popř. bez označení odboru)
Č.j.
Vyřizuje:....., č.dveří.....
Telefon:..... linka.....

V dne.....

Adresa příjemce⁵:

.....
RČ/IČ.....

**ROZHODNUTÍ
o pokračování v daňové exekuci**

Shora uvedený správce poplatku rozhodl v souladu s ust. § 181 odst. 1 písm. c) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), takto:

V daňové exekuci (*uvedení způsobu daňové exekuce*) nařízené exekučním příkazem č.j. ze dne, která byla odložena rozhodnutím č. j. ze dne z důvodu,

se pokračuje.

Odůvodnění:

.....(*doplňt důvod, proč bylo rozhodnuto o pokračování daňové exekuce.*)

Poučení:

Úřední osoby a osoby zúčastněné na správě daní jsou vázány povinností mlčenlivosti o tom, co se při správě daní dozvěděly o poměrech jiných osob. To neplatí pro daňový subjekt, pokud jde o informace získané nebo použité při správě jeho daní (§ 52 odst. 1 daňového řádu).

⁵ Rozhodnutí se doručuje všem příjemcům exekučního příkazu.

Fyzická osoba, která je vázána povinností mlčenlivosti za podmínek stanovených daňovým zákonem, se dopustí přestupku, pokud tuto povinnost poruší. Za přestupek lze uložit pokutu do 500 000 Kč (§ 246 odst. 1 a 2 daňového řádu).

Proti tomuto rozhodnutí nelze uplatnit opravné prostředky (§ 181 odst. 4 daňového řádu).

V dne

*otisk
úředního
razítka*

.....
*podpis pověřeného pracovníka správce místních poplatků
s uvedením jména, příjmení a funkce*

e) Vzor – rozhodnutí o zastavení daňové exekuce

Obecní (městský) úřad
odbor..... (popř. bez označení odboru)
Č.j.
Vyřizuje:....., č.dveří.....
Telefon:..... linka.....

V dne.....

Adresa příjemce⁶:

.....
RČ/IČ.....

**ROZHODNUTÍ
o zastavení daňové exekuce**

Shora uvedený správce poplatku rozhodl v souladu s ust. § 181 odst. 2 písm. c) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), z moci úřední/na návrh (příjemce EP nebo další osoby) podaný dne xx. xx. xxxx, takto:

Exekuční řízení - příkázáním pohledávky z účtu, nařízené exekučním příkazem, č.j. xxxxxxxxxxxx ze dne xx. xx. xxxx

se zcela/částečně zastavuje.

Odůvodnění:

V souladu s ustanovením § 181 odst. 2 písm. c) zcela/částečně zastavuje správce poplatku exekuční řízení, protože(doplnit důvody – bylo rozhodnuto o posečkání úhrady nedoplatku atd.)

Poučení:

Úřední osoby a osoby zúčastněné na správě daní jsou vázány povinností mlčenlivosti o tom, co se při správě daní dozvěděly o poměrech jiných osob. To neplatí pro daňový subjekt, pokud jde o informace získané nebo použité při správě jeho daní (§ 52 odst. 1 daňového řádu). Fyzická osoba, která je vázána povinností mlčenlivosti za podmínek stanovených

⁶ Rozhodnutí se doručuje všem příjemcům exekučního příkazu.

daňovým zákonem, se dopustí přestupku, pokud tuto povinnost poruší. Za přestupek lze uložit pokutu do 500 000 Kč (§ 246 odst. 1 a 2 daňového řádu).

Proti tomuto rozhodnutí nelze uplatnit opravné prostředky (§ 181 odst. 4 daňového řádu).

V dne

*otisk
úředního
razítka*

.....
*podpis pověřeného pracovníka správce místních poplatků
s uvedením jména, příjmení a funkce*

f) Vzor – vyrozumění o nabytí právní moci exekučního příkazu

Obecní (městský) úřad
odbor..... (popř. bez označení odboru)
Č.j.
Vyřizuje:....., č.dveří.....
Telefon:..... linka.....

V dne.....

Dlužník:
RČ/IČ.....

Poddlužník⁷:
IČ.....
Sídlo.....

**VYROZUMĚNÍ
o nabytí právní moci exekučního příkazu**

Podepsaný správce daně Vás v souladu s § 186 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále pouze daňový řád),

vyrozumívá,

že jím dne vydané rozhodnutí Exekuční příkaz č.j. nabylo právní moci dle ustanovení § 103. odst. 1 daňového řádu dne

V dne

*otisk
úředního
razítka*

.....
*podpis pověřeného pracovníka správce místních poplatků
s uvedením jména, příjmení a funkce*

⁷ Toto vyrozumění se doručuje poddlužníkovi do vlastních rukou.

Příloha č. 1: Možnost postižení dávek výkonem rozhodnutí (exekucí)

Výkonu rozhodnutí (exekuci) nepodléhají:

- peněžité dávky sociální péče^{8,9} - *lze je postihnout srážkami, je-li vymáhán přeplatek na nich*¹⁰
- dávky těžce zdravotně postiženým podle vyhlášky MPSV č. 182/1991 Sb. – např. jednorázové příspěvky na opatření zvláštních pomůcek, příspěvek na úpravu bytu, příspěvky na zakoupení, celkovou opravu a zvláštní úpravu motorového vozidla, příspěvek na provoz motorového vozidla, příspěvek na individuální dopravu
- dávky pomoci v hmotné nouzi^{8,11} - *lze je postihnout srážkami, je-li vymáhán přeplatek na nich*¹²
- příspěvek na živobytí
- doplatek na bydlení
- mimořádná okamžitá pomoc
- jednorázové dávky státní sociální podpory a příspěvek na bydlení^{8,13}
- příspěvek na péči¹⁴

⁸ § 317 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů:

„Výkonu rozhodnutí nepodléhají peněžité dávky sociální péče, dávky pomoci v hmotné nouzi, z dávek státní sociální podpory příspěvek na bydlení a dávky státní sociální podpory vyplácené podle zvláštního zákona jednorázově.“

⁹ § 105 odst. 3 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů:

„Dávky nepodléhají výkonu rozhodnutí.“

¹⁰ § 107 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů:

„O povinnosti vrátit dávku ve věcech sociální péče poskytnutou neprávem nebo v nesprávné výši rozhoduje orgán, který je příslušný rozhodovat o přiznání, snížení nebo odnětí dávky ve věcech sociální péče nebo její části. Částky neprávem přijaté mohou být sráženy též z běžně vyplácené nebo později přiznané dávky anebo ze mzdy oprávněného; přitom platí obdobně předpisy o výkonu soudních rozhodnutí srážkou ze mzdy.“

¹¹ § 48 odst. 4 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů:

„Dávky nepodléhají výkonu rozhodnutí.“

¹² § 51 odst. 5

„O povinnosti vrátit dávku nebo její část podle odstavců 1 až 3 rozhoduje orgán pomoci v hmotné nouzi, který dávku vyplácí nebo naposledy vyplácel. Částky neprávem přijaté mohou být sráženy též z běžně vyplácené nebo později přiznané dávky; ustanovení § 279 občanského soudního řádu se použije obdobně. Ustanovení o nepostižitelnosti dávky exekucí v tomto případě neplatí.“

¹³ § 72a odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů:

„Dávky státní sociální podpory, které nejsou vypláceny jednorázově, podléhají výkonu rozhodnutí 21b) jen podle předpisů upravujících výkon rozhodnutí srážkou ze mzdy 21c). Dávky státní sociální podpory, které jsou vypláceny jednorázově, nepodléhají výkonu rozhodnutí.“

¹⁴ § 17 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů:

„Příspěvek nepodléhá výkonu rozhodnutí a nemůže být předmětem dohody o srážkách.“

Výkonu rozhodnutí (exekuci) podléhají, a to pouze částečně – srážkami opakující se dávky státní sociální podpory s výjimkou příspěvku na bydlení například:

- rodičovský příspěvek
- sociální příplatek (existuje v omezeném rozsahu – a jen do konce roku 2012)
- dávky pěstounské péče
- přídavek na dítě (je-li dítě dlužníkem)
- peněžité dávky sociální péče ale jen je-li vymáhán přeplatek na nich (viz výše)
- dávky pomoci v hmotné nouzi, ale jen je-li vymáhán přeplatek na nich (viz výše)